

LIETUVOS RESPUBLIKOS LYGIŲ GALIMYBIŲ KONTROLIERIUS

SPRENDIMAS

DĖL GALIMOS DISKRIMINACIJOS LYTIES PAGRINDU VIEŠŲJŲ PIRKIMŲ TARNYBOS DARBO SKELBIME TYRIMO

2017-03-28 Nr. (17)SN-47)SP-37
Vilnius

Lygių galimybių kontrolieriaus tarnyboje 2017 m. vasario 14 d. gautas skundas dėl interneto tinklalapyje www.vtd.lt paskelbto Viešųjų pirkimų tarnybos darbo skelbimo, kuriuo siūlomas darbas Teisėkūros ir metodikos skyriaus vyriausiajai specialistei (skelbimo Nr. 34860).

Lygių galimybių kontrolierė A. Skardžiuvienė, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos lygių galimybių įstatymo 30 str. 1 d. ir 2 d., 2017 m. vasario 15 d. raštu Nr. (17)SN-47)S-122 „Dėl informacijos pateikimo“ kreipėsi į Viešųjų pirkimų tarnybą ir Valstybės tarnybos departamentą, prašydama pateikti paaiškinimą: kokia institucija atsakinga už skelbimo turinį; kodėl ieškoma būtent moteriškos lyties atstovė vyriausiojo specialisto pareigoms užimti. Taip pat prašė pateikti kitą, reikšmingą informaciją, susijusią su tiriamo darbo skelbimo galimu prieštaravimu Lygių galimybių įstatymo nuostatomis.

Lygių galimybių kontrolierė

n u s t a t ė :

1. Valstybės tarnybos departamentas 2017 m. vasario 24 d. Tarnyboje gautame rašte Nr. 27D-317 „Dėl informacijos pateikimo“ nurodė, kad Valstybės tarnybos departamentas, gavęs prašymą paskelbti konkursą į pareigas, patikrina pareigybes, į kurią skelbiamas konkursas, aprašymo atitiktį Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo ir jį įgyvendinančių teisės aktų nuostatomis. Jeigu užpildytoje elektroninėje prašymo paskelbti konkursą į pareigas formoje yra netikslumų, apie tai Valstybės tarnybos departamentas nedelsdamas praneša konkursą organizuojančiai įstaigai. Valstybės tarnybos departamentas pažymėjo, jog tikrindamas pateiktus prašymus paskelbti konkursą į pareigas, ateiityje stebės, kad tokio pobūdžio klaidos nepasikartotų.

2. Viešųjų pirkimų tarnyba 2017 m. vasario 28 d. gautame rašte Nr. 4S-631 „Dėl informacijos pateikimo“ nurodė, kad iki šiol vyriausiojo specialisto pareigas ėjo moteriškos lyties atstovė, todėl ją atleidus Valstybės tarnautojų registre šios pareigybės pavadinimas nebuvo pataisytas. Siejant skelbimą su pareigybe sistema automatiškai įkėlė pareigybės pavadinimą moteriška gimine. Viešųjų pirkimų tarnyba ieško vyriausiojo specialisto, neatsižvelgiant į pretendento lytį. Pažymėjo, jog pareigybės pavadinimas ištaisytas į bendrinę formą „vyriausiasis specialistas“.

Lygių galimybių kontrolierė

k o n s t a t u o j a:

Skundo tyrimo metu buvo vertinama, ar interneto tinklalapyje www.vtd.lt paskelbtas Viešųjų pirkimų tarnybos darbo skelbimas, kuriuo siūlomas darbas Teisėkūros ir metodikos skyriaus vyriausiajai specialistei (skelbimo Nr. 34860), nėra diskriminacinio pobūdžio bei neprieštarauja Lietuvos Respublikos moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymo 16 str. išdėstytoms nuostatomis, reglamentuojančioms diskriminuojančius skelbimus.

1. Pažymėtina, jog tiek Europos Sąjungos, tiek nacionaliniuose teisės aktuose diskriminacija pačia bendriausia šio žodžio prasme reiškia teisių sumažinimą arba atėmimą tam tikrai kategorijai asmenų dėl kokių nors požymių. Asmenų lygybės principas iš esmės reiškia diskriminacijos draudimą, o diskriminacija dažniausiai suprantama, kaip žmogaus teisių varžymas ar tam tikrų privilegijų teikimas, atsižvelgiant į lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų požymius. Vertinant galimą diskriminaciją būtina nustatyti diskriminacijos pagrindą bei nustatyti ar šiai santykių sričiai yra taikomas Lygių galimybių įstatymas. Nagrinėjamu atveju atliekamas tyrimas dėl galimos diskriminacijos lyties pagrindu, t.y. nustatoma, ar darbo skelbimas, kuriuo siūlomas darbas moteriškos lyties atstovei, neturi požymių, atitinkančių privilegijų, pirmenybės ar pranašumo lyties pagrindu.

2. Moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymo 16 str. nurodo, jog skelbimuose priimti į darbą, valstybės tarnybą arba mokytis draudžiama nurodyti reikalavimus, suteikiančius pirmenybę vienai iš lyčių, išskyrus šio įstatymo 10 straipsnio 5 punkte nurodytą atvejį, reikalauti iš darbo ieškančių asmenų informacijos apie jų šeimines padėties, amžių (išskyrus šiame įstatyme numatytus atvejus), privatų gyvenimą ar šeimos planus. Nagrinėjamu atveju darbo skelbime buvo nurodyta, jog siūlomas darbas vyriausiajai specialistei, t.y. darbas moteriškos lyties atstovei. Pagal Valstybinės lietuvių kalbos komisijos prie Lietuvos Respublikos Seimo 1999 m. lapkričio 4 d. nutarimą Nr. 5(74) „Dėl pareigų,

profesijų, mokslo laipsnių ir panašių pavadinimų“, pareigų, profesijų, teisinio statuso, rangų, titulų, mokslo laipsnių, pedagoginių mokslo vardų, kvalifikacinių laipsnių ir panašūs pavadinimai apibendrintai reiškiami vyriškos giminės daiktavardžiais. Pažymėtina, jog, nurodant pareigybės pavadinimą moteriškos giminės daiktavardžiu, akcentuojamas darbas tik moterims, kadangi pagal minėtą nutarimą moterims apibūdinti pagal profesiją, teisinį statusą, rangą, titulą, mokslo laipsnį, pedagoginį mokslo vardą, kvalifikacinį laipsnį ir pan. vartojami moteriškosios giminės daiktavardžiai.

Viešųjų pirkimų tarnyba pažymėjo, jog darbo skelbime pareigybės pavadinimas yra pataisytas, o į šias pareigas galėjo pretenduoti tiek moteriškos, tiek ir vyriškos lyties atstovai. Atkreiptinas dėmesys, jog pareigybės pavadinimas buvo pataisytas praėjus kelioms dienoms nuo jo paskelbimo, todėl galimai jis apribojo vyriškos lyties atstovams galimybę pretenduoti į šias pareigas.

Konstatuotina, jog interneto tinklalapyje www.vtd.lt paskelbtas Viešųjų pirkimų tarnybos darbo skelbimas, kuriuo siūlomas darbas Teisėkūros ir metodikos skyriaus vyriausiajai specialistei (skelbimo Nr. 34860), prieštarauja Moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymo 16 str. išdėstytiems reikalavimams, nustatantiems draudimą skelbimuose priimti į darbą nurodyti reikalavimus, suteikiančius pirmenybę lyties pagrindu, kadangi tokiu skelbimu buvo ribojamos galimybės kitos lyties atstovams užimti siūlomas pareigas.

Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta, bei vadovaudamasi Moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymo 19 str. bei Lygių galimybių įstatymo 16 str., 17 str. ir 29 str. 2 d. 6 p.,

Lygių galimybių kontrolierė

n u s p r e n d ž i a:

1. Įspėti Viešųjų pirkimų tarnybos vadovą dėl padaryto pažeidimo.
2. Su sprendimu supažindinti pareiškėją ir Viešųjų pirkimų tarnybos vadovą.

Sprendimas gali būti skundžiamas Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Lygių galimybių kontrolierė

Agneta Skardžiuvienė